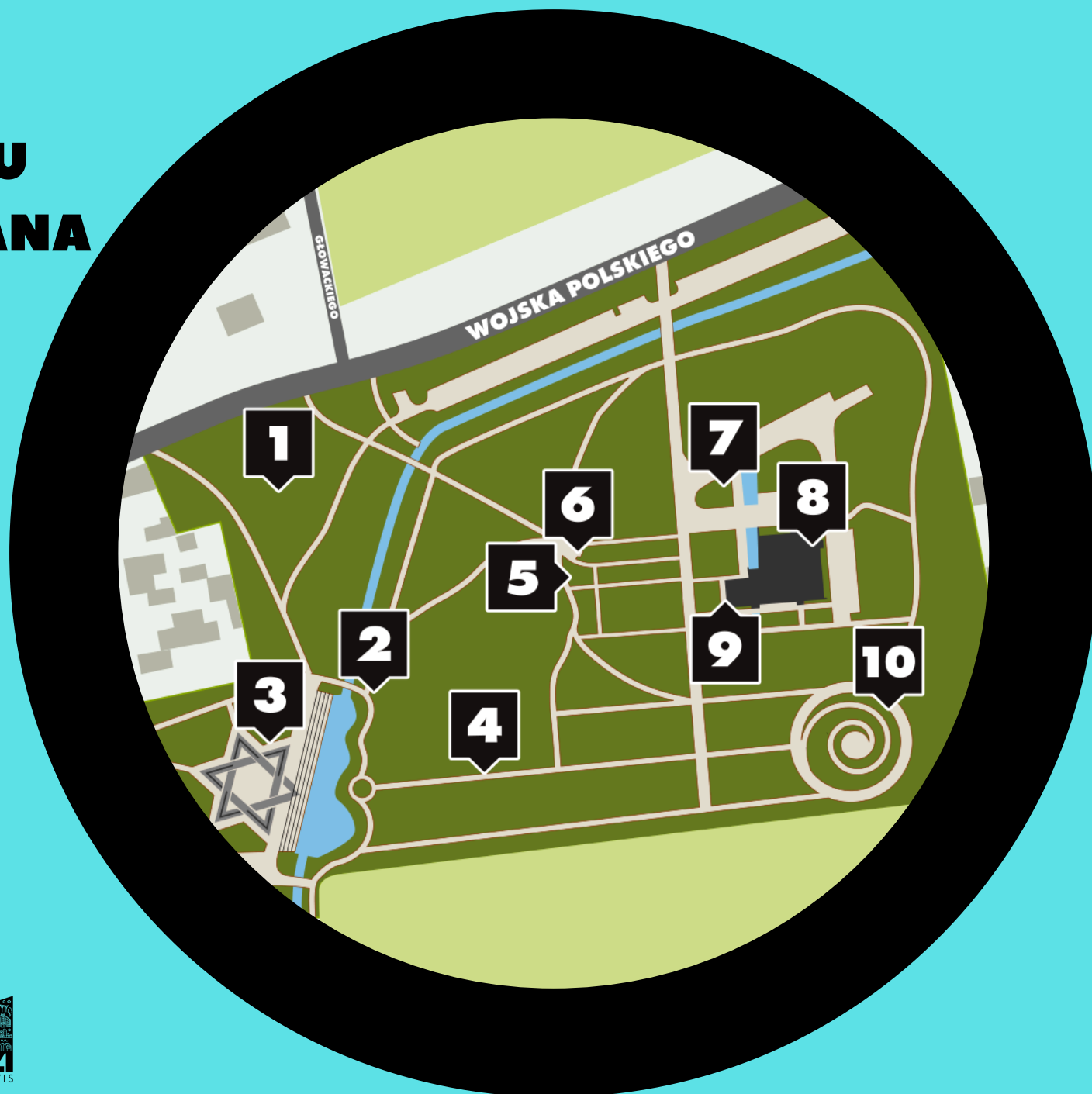

MAPKA PARKU OCALAŁYCH I CENTRUM DIALOGU IM. MARKA EDELMANA W ŁODZI

CENTRUM DIALOGU
im. Marka Edelmana w Łodzi

1**PARK OCALAŁYCH**

Powstał w 2004 roku w związku z organizowanymi przez Miasto Łódź uroczystościami 60. rocznicy likwidacji łódzkiego getta. Pomysłodawczynią posadzenia szpaleru drzew symbolizujących tych, którzy przeżyli Holokaust, była Ocalała z łódzkiego getta Halina Elczevska. Drzewo jest symbolem życia i trwania – mówiła. 29 sierpnia 2004 r. posadzono pierwsze 387 drzewek. W uroczystościach wzięli udział Ocalali, którzy przyjechali z całego świata wraz z rodzinami. Z czasem Park Ocalałych stał się częścią pasa zieleni nad rzeką Łódką, a jednocześnie fragmentem pejzażu historycznego Łodzi. Koncepcję przestrzenną i roślinność zaprojektowała ówczesna ogrodnik miasta - Grażyna Ojrzyńska. W parku występuje cenne zadrzewienie - pozostałość po ogrodach miejskich oraz ślady pradawnej Puszczy Łódzkiej. Jego osią kompozycyjną jest aleja łącząca Pomnik Sprawiedliwych z Kopcem Pamięci. Wzdłuż alei znajdują się tablice dedykowane osobom i rodzinom, które w parku mają swoje drzewka pamięci, tworzące niezwykłą bioróżnorodną zieloną przestrzeń. Pośród szumiących drzew odnaleźć można kilka miejsc, które odwołują się do historii Łodzi i Polski.

2**POMNIK „ŻEGOTY”**

W pobliżu Pomnika Sprawiedliwych znajduje się obelisk poświęcony Radzie Pomocy Żydom „Żegota”, tajnej organizacji podziemnej utworzonej w 1942 roku przy Delegaturze Rządu RP na Kraj, której zadaniem było organizowanie pomocy dla Żydów w gettach oraz poza nimi.

3**POMNIK SPRAWIEDLIWYCH WŚRÓD NARODÓW ŚWIATA**

Na pomniku "Polaków ratujących Żydów" przedstawione są symbole dwóch narodów: Orzeł Biały z rozpostartymi skrzydłami oraz Gwiazda Dawida, uformowana z tablic z nazwiskami około siedmiu tysięcy Polaków uhonorowanych tytułem „Sprawiedliwy wśród Narodów Świata” w tym m.in. upamiętniające Jana Karskiego, Irenę Sendlerową, Władysława Bartoszewskiego, Józefa i Wiktorię Ulmów. Na cokole umieszczono napis: „Polakom ratującym Żydów w latach 1939–1945” oraz a także cytaty z Ewangelii i Talmudu po polsku, hebrajsku i angielsku, w tym m.in. inskrypcja „Kto ratuje jedno życie, ten ratuje cały świat”, widniejąca również na medalach przyznawanych przez Yad Waszem.

Pomnik usytuowany jest nad zbiornikiem wodnym założonym na rzece Łódce.

4**ALEJA ARNOLDA MOSTOWICZA**

Arnold Mostowicz (zm. 9.14.2002) był łodzianinem, lekarzem z wykształcenia. Przeżył łódzkie getto i kilka obozów. Po wojnie nie wrócił do zawodu, zajął się dziennikarstwem i pisanie książek. Był pierwszym prezydentem Fundacji Monumentum Iudaicum Lodzense. W 2000 roku został Honorowym Obywatelem Miasta Łodzi

5**POMNIK POKOLEŃ**

W setne urodziny pomysłodawczyni parku Haliny Elczewskiej (1919–2013), z fragmentów zniszczonego przez burzę 300-letniego dębu, powstał Pomnik Pokoleń – w środku instalacji stworzonej z pnia starego drzewa rośnie młody dąb.

6**KAMIEŃ PAMIĄTKOWY**

W pobliżu Centrum Dialogu stoi Kamień Pamiątkowy z tablicą przypominającą twórców parku. Umieszczono na nim napisy w trzech językach: polskim, angielskim i hebrajskim. Tuż obok jest drzewko pamięci z numerem 0, dedykowane pomysłodawczyni parku Halinie Elczewskiej (1919–2013).

7**POMNIK ABRAMKA**

Przed wejściem głównym do Centrum Dialogu znajduje się Pomnik Dziecka inspirowany wierszem Abramka Koplowicza „Marzenie”. Ten wiersz stał się także początkiem instalacji dla dzieci w formie wigwamu, który stoi obok starego dębu dedykowanego Markowi Edelmanowi (1919–2009).

8**CENTRUM DIALOGU IM. MARKA EDELMANA W ŁODZI**

to nowoczesna instytucja, która zajmuje się pamięcią, historią i tożsamością miasta. Od samego początku większość realizowanych przez Cenrum projektów ma bardzo aktualny kontekst, wyodrębniając współczesny i wielokulturowy aspekt Łodzi, zgodnie z przyjętą zasadą: PAMIĘTAĆ, ROZUMIEĆ, DZIAŁAĆ.

Centrum Dialogu zostało powołane decyzją Rady Miejskiej w Łodzi w sierpniu 2010 roku. Zgodnie z założeniami statutowymi Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi jest otwartą, świecką instytucją kultury, działającą ponad podziałami politycznymi, a jego podstawowym celem jest prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej, dotyczącej przede wszystkim popularyzowania dorobku różnych kultur, promowanie wielokulturowego i wieloetnicznego dziedzictwa Łodzi, ze szczególnym uwzględnieniem kultury żydowskiej – co podkreślono w statucie – oraz upowszechnianie idei tolerancji i przeciwdziałanie przejawom rasizmu, ksenofobii i braku szacunku dla ludzi odmiennych światopoglądów, pochodzenia i kultury.

9**MURAL „DRZEWO ŻYCIA”**

Na jednej z monochromatycznych ścian Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi w lipcu 2023 roku powstał mural, który stanowi odniesienie do twórczości Patronki Roku 2023 – Chavy Rosenfarb.

Chava Rosenfarb (1923–2011) – żydowska powieściopisarka i poetka pisząca w języku jidysz. Urodziła się w Łodzi. Przeżyła łódzkie getto, a także obozy Auschwitz, Sasel i Bergen-Belsen. Po wojnie mieszkała w Belgii, a potem w Kanadzie. Autorka tomów poetyckich, dramatu, esejów, a przede wszystkim znakomitej prozy. Poświęciła Łodzi ponad trzy tysiące stron swojej prozy. Jej monumentalne dzieło, na które składają się: trzytomowa powieść „Drzewo życia”, dwutomowe „Bociany” i „Listy do Abraszy”, opisuje historię społeczności żydowskiej w Polsce, a głównie w Łodzi, na przestrzeni wielu dziesięcioleci.

Autorką projektu muralu jest Aleksandra Ignasiak – malarka, performerka, twórczyni instalacji stałych i efemerycznych w przestrzeni publicznej, związana z Akademią Sztuk Pięknych w Łodzi.

10**KOPIEC PAMIĘCI I ŁAWECZKA KARSKIEGO**

Kopiec ma 8 m wysokości, na jego szczycie, z którego rozciąga się wspaniały widok na park i okolice, ustawiono pomnik Jana Karskiego, a za nim posadzono dąb pamięci. Łodzianin Jan Karski Kozielewski (1914–2000) w czasie II wojny światowej był emisariuszem Rządu Polskiego. Kilkakrotnie przewoził na Zachód informacje o tym, co dzieje się w okupowanej Polsce.